

Mahant Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak
Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭਾਂ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕਟੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ix) ਅਤੇ (xv) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਕਰ, ਦਰ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਜਾਂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦਾ ਮਤਲਬ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ ਦਾ।"

ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਲਿਆ ਹੈ।

7)) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਯਾਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

8) ਐਸ.ਜੀ

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਆਰ. ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਸੀ. ਜੇ., ਬਲਰਾਜ. ਤੁਲੀ, ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਸ. ਢਿਲੋਂ, ਜੇ. ਜੇ.

ਮਹੰਤ ਹਰੀ ਕਿਸ਼ਨ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਈ.ਟੀ.ਸੀ.,-ਜਵਾਬਦਾਰ

1965 ਦਾ FAO ਨੰ. 102.

21 ਅਪ੍ਰੈਲ 1975

1925 ਦਾ VIII)— ਧਾਰਾ 2(4)(i), 2(4) (iv), 1, 8, 9 ਅਤੇ 16— ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ— ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ"—ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ—ਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ—ਕਿਸੇ 'ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਫਤਰ' 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ -ਦਾ ਨਿਰਣਾ—ਇਸ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰ- ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ— ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦਫਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ, ਕੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1925 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੋਈ ਵੀ। ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ", ਜਾਂ ਉਥੇ ਕੋਈ ਵੀਹ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਪਾਸਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸੀ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਿਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ | ਗੁਰਦੁਆਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, " 20 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਧਾਲੂ" ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵ, "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਸੀਮਿਤ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਦੇ - ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼, ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਮੂਲ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਟਿਕਾਣਾ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Mah ant. Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਪਟੀਸ਼ਨ, ਭਾਵ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਫਰੇਮ ਵਰਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਨੂੰ ਵਰਚੁਅਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (4) (i) ਅਤੇ 2 (40) (iv) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ "ਦਫਤਰ" ਅਤੇ "ਇੱਥੇ ਡਾਇਟਰੀ ਦਫਤਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਫਤਰ"। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਫਤਰ ਇਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਫਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਖਰੀ ਇਨਕਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ। ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ। ਦਫਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਫਤਰ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਪੂਜਾ ਜਾਂ ਰਸਮਾਂ ਜਾਂ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਫਤਰ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਫਤਰ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਹੈ, ਸਦੀਵੀ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦਫਤਰ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਹ ਢੰਗ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਫਤਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਦੁਕਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਫਤਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਿਤ ਵੰਸ਼ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਦੇ

ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਢੰਗ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਫਤਰ ਇੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 98 ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ, 1973 ਰਾਏ ਦੇ ਮਤਭੇਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੀਜੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ 18 ਫਰਵਰੀ, 1975 ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1975 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਸਿੱਖ ਕੁਰਦਵਾਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮਿਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ, 1965 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਵੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ 10 ਰਾਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੇ.ਐਨ.ਤਿਵਾੜੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ।

ਨਿਰਣਾ

ਬੀ.ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ, ਜੇ,—ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 23 ਫਰਵਰੀ, 1965 ਦੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਖੋਜ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1925 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਸਨ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ

ਤਤਕਾਲੀ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. (ਹੁਣ ਮਾਨਯੋਗ) ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ), ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 98 ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਾਏ ਦੇ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਹੰਤ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਚੇਲਾ ਮਹੰਤ ਵਿੱਚ

Mahant Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak
Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ, ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਖੁਦ ਲੇਖਕ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਤਕਾਲੀ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਨੇ ਖੁਦ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਮਹੰਤ ਲਛਮਣ ਬਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਜੋ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਲੀਬਿਤ ਸੀ, ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(2) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਹੰਤ ਧਰਮ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) 14 ਜਨਵਰੀ, 1975 ਨੂੰ, ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮਹੰਤ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਚ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਆਖਰਕਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ।

(3) ਇਹ ਅਪੀਲ ਫਿਰ 13 ਫਰਵਰੀ 1975 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਨ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜੱਜਾਂ ਵਾਲੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 98 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕੇਸ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖੰਡ V ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV-H ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖੁਦ ਤੀਜੇ ਮਾਨਯੋਗ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਯੋਗ ਜੱਜ ਨੂੰ ਦੋ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਬਚੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੀਜਾ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

(1) ILR 1968(2) Pb. & Hr. 499.

(2) (1975)1 SCC 343.

(4) ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਵਿਚ ਮੱਤਭੇਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੈਚ, ਕੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 98 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ ਜੋ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਕਤ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

(5) ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੁਆਰਾ 13 ਫਰਵਰੀ 1975 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਸਵਾਲ ਬਚੇ ਹਨ: -

- (1) ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਥਾਨਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ 'ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ' ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (2) ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸੀ।

(6) ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ੀਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। *ਮਹੰਤ ਧਰਮ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ: -

“ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ 'ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਲੰਮਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਪੁਸ਼ਤਕਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਹਾਉਣ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਸੀ। ਦਿਨ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 7 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਵੀਨਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

Mah ant. Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

(7) ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਨੁਸੂਚੀ I, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਥਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(8) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਜਾਹ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਉਪਾਸਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਖੇਤਰ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਸਨੀਕ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ।

(9) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗੀ। ਨਾਲ ਦੀ ਸੂਚੀ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਅਤੇ ਰੀਵ ਨਿਊ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਹਰ ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਅਤੇ ਹਰ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(10) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਗਲ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ।

ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਅਤੇ 9 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

■“8। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀਹ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸੇਵਾਦਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵੀਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। - ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਾਂ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ - ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪਬ ਲਾਈਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨੌਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਕੱਤਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਨਵਰੀ, 1920 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ, ਜਾਂ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦਾ ਦਫਤਰ-ਧਾਰਕ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ;

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਵੀਹ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਪਾਸਕਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾਂ, ਵਿੱਚ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨਿਵਾਸੀ ਸਨ।”

9(1) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ,

Mahant Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak
Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਅਜਿਹੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨੌਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇ।

ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਗ III ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ
ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ।"

(11) ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ
ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

(12) ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ
ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

(13) ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ III ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ
ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਸਿੱਖ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 5, 6, 8, 10 ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ
ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ 11. ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ
ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

-

"16(1) ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ
ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ
ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ
ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਉਪ ਧਾਰਾ
(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ
ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(2) ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ-

(i) ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਪੂਜਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ
ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ; ਜਾਂ

- (ii) ਦਸ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੁਝ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਧਾਰਾ 7 ਜਾਂ ' ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਪੂਜਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
- (iii) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਪੂਜਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਪੂਜਾ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਜਾਂ
- (iv) ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ, ਸੰਤ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਪੂਜਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਜਾਂ
- (v) ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਪੂਜਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ;
ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (3) ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ, ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜੋ - ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇ ਧਾਰਕ ਦਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ, 1920 ਜਾਂ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਵੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜਨਵਰੀ, 1920 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਜਾਂ, ਨਵੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। -ਧਾਰਕ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Mahant Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak
Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

(14) ਐਕਟ ਦੀ ਕੇਵਲ ਇਕ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ ਧਾਰਾ 34 ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਬੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ.

(15) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਤਰਾਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। , ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ "ਵਿਰਸਾਧਾਰੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ", ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀਹ ਜਾਂ ਵੱਧ ਉਪਾਸਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਕੁਰਦਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਕਿਸੇ ਵੀਹ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ" ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਅਧੀਨ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਵੀਹ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਐਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਉਭਾਰੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਭਾਵ, "ਵੀਹ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਵੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨਿਵਾਸੀ ਸਨ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧਿਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੀਹ

ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਭਾਵ, "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ, ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸੀਮਾਬੱਧ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ "ਜੜ੍ਹ" ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ, ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨਣ ਵਾਲਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦੀ ਲਈ ਅਗੇ ਆਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਦੇ ਆਰ. ਸੈਕਸ਼ਨ 8, ਦੇ ਜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਤਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹੀ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਟ੍ਰਾਈ ਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 9. ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਨਾਲ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(16) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

Mah ant. Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਯੋਗ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਅਤੇ 9 ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੋਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਟਿਕਾਣਾ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਅਜੀਬ ਸੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਫਰੇਮ ਵਰਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(17) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕਸਾਰ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਲਾਈਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਮੁੱਦਾ, ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਕੀ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਵਿਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 5 ਪਾਪ ਹਰਨਾਮ ਸਿਨ 9 ਘਟੇ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: _____

ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ' ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸੀ।

ਐਕਟ. ਜੇਕਰ ਉਹ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ।

(3) AIR 1934 TahT^ " " -----

(18) ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹੰਤ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਵਿਚ, ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ। :-

“ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(19) ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (5) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਪੀਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ", ਅਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ

ਇਸ ਪੂਰਵ- ਅਨੁਮਾਨੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ : -

“ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 2(4) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇੱਕ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦਾ-ਧਾਰਕ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕੋਈ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਫਤਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ, ਮੁਦਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

(20) ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਅਲਬੋਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ (6) ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

- (4) ਏਆਈਆਰ 1934 ਲਾਹੌਰ 7920
- (5) ਏਆਈਆਰ 1934 ਲਾਹ. 213.
- (6) ਏਆਈਆਰ 1936 ਲਾਹ. 675

Mahant Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੁਬਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਸਬੰਧੀ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(21) ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (7) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(22) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਹੰਤ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (1) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹੰਤ ਧਰਮ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ: -

"ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਹੈ।"

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(7) 1963 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 115 ਨੇ 7 ਜਨਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(23) ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(24) ਸੈਕਸ਼ਨ 2(4) (i) ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(4) ਦਾ ਕਲਾਜ਼ (iv) "ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਫਤਰ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ: -

"2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾ ਹੋਵੇ-

* * *

(4) (i) 'ਦਫਤਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਦਫਤਰ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਧਾਰਕ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਪੂਜਾ-ਪਾਠ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਸਮ ਜਾਂ ਰਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਦਫਤਰ-ਧਾਰਕ' ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਦਫਤਰ ਹੈ।

* * * * *

(iv) 'ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਫਤਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਦਫਤਰ ਜਿਸ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਜਨਵਰੀ, 1920 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਸੋਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ 'ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇ ਧਾਰਕ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਧਾਰਕ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(25) From these statutory provisions, it is evident that the basic and primary definition provided by the statute is of the "hereditary office". It is thus manifest that the office as such is distinct from its

Mahant Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak
Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਰਸਮਾਂ ਜਾਂ ਰਸਮਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਫਤਰ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਫਤਰ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਹੈ, ਸਦੀਵੀ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਫਤਰ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਹ ਢੰਗ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਫਤਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

(26) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਨ. ਤਿਵਾੜੀ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਹੰਤ ਵਜੋਂ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਦਫਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਤੱਤ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ, ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹੰਤ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਚੇਲਾ 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨੂੰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਦਫਤਰ" ਅਤੇ "ਇੱਥੇ ਡਾਇਟਰੀ ਦਫਤਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ^ suc h Sltuati ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾਵਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਦਫਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਦਲ ਕੇ ਆਏ ਸਨ।

M P 7° n ^L ਦੁਆਰਾ 3 ਨਿਯਮਤ ਨਿਯਮ ° f deSCent ਜਾਂ ^tilled ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ o r S ° nS W ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਨ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਢੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਫਤਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ^ ਅਹੁਦੇਦਾਰ u P° n ^e ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਲੋਕਸ ਨਿਯਮ ^ ^V ^ t0 Pr <> ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਢੰਗ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਦਫਤਰ ਨੂੰ

ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਅਜਿਹਾ ਦਫਤਰ ਇੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(27) ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸਨ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਲੜੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹ, ਬਲਕਿ ਉਸਦਾ ਪੂਰਵਜ ਵੀ ਉਸ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਵੰਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ।

(28) *ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ (8)* ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ, "ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਫਤਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ: -

“ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਫਤਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ, 1920 (ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਪੂਰਵਜ ਜਾਂ ਗੁਰੂ) ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ।

(29) ਪੂਰੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਫਤਰ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ, 1 ਜਨਵਰੀ, 1920 ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੈ। ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੰਪਾਦਕੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਹ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

“ਧਾਰਾ (iv) ਸੈਕਸ਼ਨ 2(4) ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਸਾਦਾ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਭ

(8) ਏਆਈਆਰ 1928 ਲਾਹ. 325.

Mah ant. Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਨਾਲ ਹੀ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪੁੱਤਰ ਤੱਕ ਮਰਦ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ 1 ਜਨਵਰੀ 1920 ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਧਾਰਕ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(30) ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੇਂਟ ਰੈਲ-ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਲੋਕਲ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (9) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸ਼ੱਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵੰਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 1 ਜਨਵਰੀ, 1920 ਨੂੰ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ 'ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ' ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ 'ਦਫਤਰ' ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਰੀਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 1 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ, 1920, ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਅਜਿਹੇ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

(31) ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਿਯਮ ਕੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਲੈਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਾਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਫਤਰਾਂ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਾਲਗ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(9) ਏਆਈਆਰ 1928 ਲਾਹ. 3317

ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਰਤੱਵਾਂ, ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਯੋਗ ਸਰਬਰਾਹ ਦੁਆਰਾ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਢੰਗ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

(32) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਨਾਮ ਮਹੰਤ ਨਾਨਕ ਸਰਨ ਦਾਸ (10) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਨਿਯਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ। ਮਹੰਤ ਸਾਜਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (11) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਕਸਾਰ ਨਿਯਮ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵੰਸ਼ ਦਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਧਾਰਕ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(33) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ, ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾ ਕੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਫੇਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਨਿਯਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵਜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਆਏ ਸਨ।

(34) "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। 19 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1884 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ- ਪਿੰਡ ਉਗੋਕੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਜੀ.ਪੀ. ਉਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ 54 ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੀ, ਨੇ ਉਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਅਤੇ 1963 ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ: 228 ਅਤੇ 229 ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮੇਟੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ), ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ।

(10) 1964 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 123 ਨੇ 12 ਮਾਰਚ, 1970 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(11) 1965 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

Mah ant. Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(4)(iv) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ - ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਯੋਗ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਹੰਤ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਰੀਤ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੇਠਲਾ ਮੁਦਲਾ ਮੁੱਦਾ 1963 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 228 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੈ ? OPP"

(35) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: - "ਕੀ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮਹੰਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਮਹੰਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਿਸ ? OPP"

(36) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 1963 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 229 ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਾਧੂ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕ ਹੋਰ ਮੁੱਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਂਝਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ, ਇਸ ਵਾਧੂ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਵਿਆਪਕ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 229 ਆਫ 1963, 1963 ਦੇ ਨੰ: 228 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਕਾਪੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 228 ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ | 1963 ਦੇ.

(37) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(38) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਚੇਲਾ ਤੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇੱਕ ਯੋਗ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੁਰੂ ਦਾ ਚੇਲਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਮਹੰਤ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਪੂਰਵਜ ਮਹੰਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁੱਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(39) ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਨਾ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1) ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 2 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀ. 1 ਤੋਂ ਪੀ. 8 ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਟ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ (ਆਰ ਡਬਲਯੂ 1) ਅਤੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਆਰ ਡਬਲਯੂ 2) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1 ਅਤੇ ਪੀ. 2 ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਹੰਤਾਂ ਦੀ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਜਰਾ ਨਸਾਬ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਾਠ ਤੋਂ, ਹੇਠਲੀ ਨੀਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ: -

ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੇਠ ਹੋਈ
ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦਾ।

	ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ	
	i	
	ਆਈ	

ਮੈਂ	ਮੈਂ	'
ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ	ਲਾਇ ਸਿੰਘ	ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਮਾਘ
ਮੈਂ		ਸੈ"
ਦਇਆ ਸਿੰਘ		ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਮਾਘ
ii _		
ਹਰੀ ਕਿਸ਼ਨ		
(ਅਪੀਲਕਰਤਾ)		

(40) ਇਹ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਸ਼ਜਰਾ ਨਸਾਬ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਿੰਨ ਚੇਲੇ ਸਨ, ਮਲੂਕ

Mahant Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਸਿੰਘ, ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ। ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚੇਲਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਸ ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੋਈ ਚੇਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚੇਲਾ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਹਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚੇਲਾ ਹੈ। ਹਰੀ ਕਿਸ਼ਨ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ 2) ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਹੰਤ ਬਾਬਾ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਹੰਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਲਾਈ ਸਿੰਘ ਚਾਚਾ ਗੁਰੂ (ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਭਰਾ) ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹੰਤ ਵਜੋਂ ਸਫਲ ਹੋਇਆ। ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਫਿਰ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬਤ 1987 ਬੀ.ਕੇ. ਵਿੱਚ ਮਹੰਤ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਗੁਰੂ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹੰਤ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(41) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਬਹਿਸ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਨ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਦਫਤਰ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਮਹੰਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ, ਲਾਗੂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(42) ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਸਾਲ 1965 ਬਿ: ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰ: 329, ਜਿਸਦੀ ਨਕਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 3 ਹੈ, ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਚੇਲਾ, ਡੇਰੇ ਦੇ ਮਹੰਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਸਾਲ, ਭਾਵ 1965 ਬੀ.ਕੇ. ਵਿੱਚ, ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 334, ਜਿਸਦੀ ਨਕਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 4 ਹੈ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਚਾ-ਗੁਰੂ ਲਾਈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚੇਲੇ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਜਰਾ ਨਸਾਬ ਵਿਚਲੇ ਨੋਟ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੰਨਾ 4 ਅੱਗੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਚੇਲੇ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕੁਝ ਚੇਲੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ-ਭਾਈਸ। ਕਾਲਮ 15 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਈ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣ ਦਾ ਤੱਥ ਫਿਰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ

ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੁਝ ਚੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੁਰੂ ਭਾਈਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਵੀ। ਝੂਠ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਨਦਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਮਹੰਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ।

(43) ਨੁਮਾਇਸ਼ ਪੀ. 5 ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਹੰਤੀ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚੇਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਹੰਤ ਨੂੰ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੁਮਾਇਸ਼ ਪੰਨਾ 5 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਰੂ, ਅਰਥਾਤ, ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੀਵਿਤ ਸਨ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਲਾਈ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ P. 6 ਅਤੇ P. 7 ਉਹ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਹੰਤ ਹਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ।

(44) ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਐਕਟ. ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ' ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕੋਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤ, ਇਸ ਲਈ, ਕਥਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸਰਦਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨਵਾਜ਼ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (12) ਦੀ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਦਾਨੀਆਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਨੀਵਾਂ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਸੰਨਿਆਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ

ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ

Mahant Hari Kishan v. The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Amritsar, etc. (Dhillon, J.)

ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਤਰਕ ਦਾ ਇੱਕ ਕੋਰਸ।

(45) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਸ.ਆਰ.ਦਾਸ, ਸੀ.ਜੇ., ਪੀ.ਟੀ. ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਘੂ ਨਾਥ ਗਿਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (13), ਨੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਿਖਿਆਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ - ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਆਮ ਰੀਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ।

(46) ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੰਨਾ-ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਤੱਕ ਸੀ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਾਚਾ ਗੁਰੂ ਜਾਂ ਭਤੀਜਾ-ਚੇਲਾ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੇ ਚੇਲੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਵੀ ਦੂਰ ਤੋਂ ਸੁਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਸਮੇਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੇਲੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(47) ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਤੱਥ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਪਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਲਾਇ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਚਾਚਾ-ਗੁਰੂ ਸੀ, ਸਫਲ ਹੋਇਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਪੰਨਾ 4 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਰੂ-ਭੈਣ ਜੀਵਤ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋਇਆ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਪੋਜ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚੇਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਈ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਹੰਤੀ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਚੇਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੁਰੂ, ਅਰਥਾਤ, ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੀਵਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਲਾਇ ਸਮਘ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਲਾਈ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਤੱਕ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਚਾਚਾ-ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਭਤੀਜਾ-ਚੇਲਾ ਦੁਆਰਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਆਮ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲਾਈ ਸਿੰਘ ਤੱਕ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਭਤੀਜਾ ਤੋਂ ਚਾਚਾ-ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ ਸੀ। ਚੇਲਾ ਅਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,

ਹਰ ਇੱਕ ਸ਼ੀਆਨ ਦੀ ਰੀਤ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਚਾਚਾ-ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ ਭਤੀਜਾ-ਚੇਲਾ ਤੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਚੇਲਾ ਤੱਕ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਮਹੰਤ ਸੱਜਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (11) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।) (ਸੁਪਰਾ)। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਚੇਲਾ ਤੱਕ ਉਦਾਸੀ ਭੇਖ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਮਹੰਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੇ ਭਤੀਜਾ-ਚੇਲਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਆਮ ਰੀਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

“ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਨੇ ਕਦੇ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਚੇਲਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੰਤਕਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਤੀਜਾ-ਚੇਲਾ ਬਣਿਆ। ਦਫਤਰ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਤੀਜਾ-ਚੇਲਾ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਤੀਜਾ-ਚੇਲਾ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(48) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਖੁਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਮਹੰਤ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਪੂਰਵਜ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਹੰਤੀ ਲਈ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚੇਲਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹੰਤ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹੰਤ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਹੰਤ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ" ਵਜੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਿਆ / ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(49) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ, ਸੀਜੇ—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਟ੍ਰੀ. ਜੇ. -ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

KTSTK :

"

20362 ILR—ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ